

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
est, VII., Csömöri-út 28. szám (Garai-bazár),
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy óra ..... 40 (80 fillér) | Félévre ..... 2.40 (4.80 Kor.)
Negyedévre ..... 1.20 (2.40 „ | Egyes szám ..... 20 fillér.

Meghívó.

Ellenségeink sem tagadhatják, vasuti munkások fölvilágosítási szervezése az utóbbi hónapokban az egész országban rohamosan hódított tért. A nagyobb munkahelyek — talán egy-kettő kivételével — már mind be vannak vonva a vasuti munkások meleg, szilárd összetartásának közösségébe. Derék és fáradhatatlan munkástársaink most éppen azon dolgoznak, hogy a szétszórta, kisebb csoportokban dolgozó pálya- és raktári munkások között terjeszszék az összetartás eszméjét.

Ez a munka is teljes sikerrel folyik és nincs okunk nyilvánosan el nem dicsekedni azzal, hogy szervezetünknek immár mintegy százötven várossal és községgel van összeköttetése, körülbelül ennyi helységében az országnak van lelkes, meggyőződött híve a vasuti munkások nagy, igaz ügyének.

Elérkezett most az időpontja annak, hogy a szétszórta erőket egy nagy akció a egyesítsük. Még pedig sürgősen egyesítsük. Egész tengere a hasznos és sürgős kérdéseknek, vár megoldásra és mindezek a kérdések szükségessé teszik, hogy az egész ország fölvilágosodott vasuti munkássága mondjon véleményt róluk.

Ez okból a központi szervezőbizottság

március hó 11-re, jövő vasárnapra egybehívja Budapestre a

vasuti munkások második országos értekezletét.

A vasuti munkásság életérdekeit képező kérdések egész sorozata lesz az országos értekezlet napirendjén. Meg kell sürgetni országos szövetségünk alapszabályainak végre- valahára leendő jóváhagyását. Tanácskozni és intézkedni kell arról, hogy a kereskedelmi miniszter ur múlt évi rendeletében elrendelt vívmányok és reformok egész sorozata vagy egyálta'ában nincs végrehajtva, vagy pedig hézagosan, sőt egyenesen a rendelet szándékával ellentétes szellemben. Így például

még mindig késik a *fegyelmi bíróságok életbeléptetése*, egyenesen megálázó és bücsös, ahogy a *nyolcnapi szabadságot* kezelik sok helyen, a *nyugbérpénztári reformok* is váratnak magukra stb.

Azután itt vannak a *szervezkedésre* és a *sajtóra* vonatkozó fontos kérdések. Küszöbön állanak a *Konsum* és a *betegsegélyzőpénztár* közgyűlése. És nagy szeretettel és gondossággal kell az országos értekezletnek a vasuti munkások között a legrosszabb és legmostohább helyzetben levő testvéreinkel, a *pálya-, szertári- és raktári munkásokkal* foglalkozni, hogy végre- valahára segítsenek az illetékes körök az ő sorsukon is, amely isten-igazában az elviselhetlenség határán van már. Erős hitünk, hogy csak fel kell világosítani őszintén és becsületesen az illetékes köröket a szertári-, raktári- és pályamunkások sanyaru helyzetéről és segítve lesz legégetőbb bajaikon.

Mindezekből kitűnik, hogy sok és fontos teendője lesz az országos értekezletnek. De hogy ezeket a teendőket sikerrel végezze, annak legelső feltétele az, hogy az *egész ország vasuti munkássága képviselve legyen az országos értekezleten.*

Igaz, hogy rövid idő, alig egy hét választ el bennünket az országos értekezlet napjától. De azért vagyunk vasutasok és szervezett munkások, hogy gyorsan, céltudatosan és erélyesen tudjunk cselekedni.

Mihely ezt a lapot kézhez kapják testvéreink, rögtön, egy napi haladék nélkül tegyék meg az intézkedést, hogy kik és hányan jöjjenek fel az országos értekezletre.

A műhelyek és nagyobb fűtőházak úgy intézzék a dolgot, hogy osztályonként képviseltessék magukat, még pedig olyanformán, hogy az osztályban dolgozó *ötven* szervezett munkás után *egy*, *száz* munkás után *két* és minden további száz után további egy küldöttel van joguk magukat képviseltetni.

Ahol ötvennél kevesebb munkás dolgozik, ott is joguk van egy megbízottat kiküldeni.

Szintugy nem csak jogában áll, ha-

nem egyenesen *kötelessége* mindazoknak a szolgálati helyeknek, ahol ötvennél kevesebb, akár tíz vagy annál kevesebb szervezett munkás dolgozik is, egy küldöttet küldeni az országos értekezletre.

Százötven várossal és községgel van összeköttetésben a szervezet. Okvetlenül szükséges, hogy *legalább száz — százhusz hely legyen képviselve az országos értekezleten.*

A vidéki központok: Zágráb, Pécs, Temesvár, Debrecen, Kolozsvár, Szolnok, Brassó, Érsekújvár, Pozsony stb. gondoskodjanak arról, hogy a közeliükben levő kisebb helyek mind, mind képviselve legyenek az országos értekezleten.

Aki munkástársaink közül kézhez kapja ezt a számát lapunknak, rögtön, minden mást megelőzve gondoskodjék arról, hogy az ő szolgálati ága és helye is ott legyen a vasuti munkások országos gyűlésén. És gondoskodjék arról, hogy a szomszéd helységek is küldjenek ki megbízottakat.

Most kell kiderülni, ér-e valamit a mi összetartásunk, tudunk-e keliő gyorsasággal és erélyel cselekedni. A március 11-iki országos értekezlet *első tűzpróbája* lesz a vasuti munkásság életrealóságának.

Cselekedjék mindenki gyorsan és céltudatosan — akkor mozgalmunk történetének egyik legfényesebb napja lesz 1906 március 11!

Csak jöjre!

Csupán a legmagas fokú elragadtatás érzetével lehet nézni azt a hallatlan lelkesültséget és szédítő gyorsaságot, amelylyel a vasut munkásai a maguk szervezésén dolgoznak. Szinte kápráztató eredményeket mutat föl ez a mozgalom. Mint ellenállhatatlan erejű hatalom, úgy hódít az eszme: nap nap után bevesz egy várat, amelynek munkában és az élet küzdelmében megedzett katonái ujjongva fogadják a győztest, mert tudják, hogy e diadal az emberiség legszenyebb jogainak és legbecsesebb igazságainak győzelmét jelenti.

Az új idők munkássága tulajdonképen Kolombusz tojásának a titkát találta meg a

szervezkedés gondolatával és véghezvitelével. A józan ész logikájában és a mindennapi értelem következtetésében azelőtt is élhetett annak az igazságnak a tudata, hogy a világ sorsa fölött intézkedő hatalom tulajdonképpen nem a kevés kiváltságosoknál, hanem a munkálkodó millióknál van. Mert a hatalom az erőnek a következménye, az erő pedig a kétszerkettő szabályai szerint milliószor akkora mennyiségben van meg a millió emberben, mint az egyes emberekben, akik a milliók fölött és azoknak egész életsorsa fölött rendelkeznek.

Miért hát mégis, hogy e kevesek az ő elenyésző csekély erejükkel korlátlan urai voltak a milliók erejének, erejük minden gyümölcsének, munkájuknak, idejüknek, életüknek és haláluknak, minden nemzedékük volt és eljövendő boldogságának?

A szervezkedés a titka az egésznek. E kevesek szervezettek voltak és eképen csoportosították a maguk kevés erejét, hogy abból mégis lett valamelyes tömegelő. Míg a munkás milliók szervezetlenek voltak és ha százszor száz milliónyi számban állottak is szemben ama kevesekkel, mindegyik közülük, mint egyetlenegy ember jelentkezett az életküzdelmekben, elszigetelve a többitől, nem használhatva a maga részére osztályos társainak erejét.

Egyszer egy agyban égi világosság gyuladt és kimodotta azt a mondatot, amelynél nagyobb, jelentőségtelesebbet, az emberi faj életére fontosabbat, amióta a világ áll, soha nem ejtett ki a száján semmiféle ember és semmiféle Isten, azt a mondatot, hogy *munkások egyesüljétek, szervezkedjétek!*

Mintha az égboltozatára lángbetűkkel írottak volna e szavak, oly világos lett egyszerre az egész földkerekség minden munkása előtt az értelmük. Hiszen ez maga az igazság! A titkok titka, amely oly egyszerű, mint a nap fényessége és mégis évezredek át rejtve volt az emberi értelem előtt.

Kell-e magyarázni? Nem beszél-e a menydörgésnél hangosabban maga a gondolat, amely belőle kiütözik? Tegyük össze erőnket, egyesítsük akaratomkat és mi leszünk urai a világnak, amelyet a mi munkánk tett évezredekén keresztül az emberi jólétnek, kényelemnek és boldogságnak hazájává mások részére. Ha egyesülünk, magunk rendelkezünk a magunk sorsa fölött és lépésről lépésre törjük az utat, amely a munkálkodó milliók boldogságához vezet, tégláról-téglára építjük föl egy jobb igazságnak és emberesebb társadalmi berendezkedésnek a templomát.

Egyetlen szakmában egyetlen munkásnak sem szabad kívül állania a szervezeten. Abban a pillanatban, amelyben a szervezkedés teljes: kezdődik a csodák korszaka. Soha meg nem álmódott eredmények fakadnak a szervezett akaratnak a nyomán. Érett gyümölcsként hullik a szervezet ölébe mindaz, amelynek az elérése a lehetetlen álmódások és elérhetetlen ábrándok ködének messzeségébe veszett a szervezetenlenség korában. Minden, ami a világon volt, van, lesz és lenni akar, csak az emberi munka eredménye lehet. Még a természet is csak az emberi kéz ostromára nyitja meg bőséges magtárait. Minden a világon nélkülözhető, csak az élet föltételei és az emberi munka nem, amely az életföltételek nagyrészét is biztosítja. A munkás, aki tökéletes szervezetének erejével ura a munkának, ura a világnak is és nincs többé akadály, amely őt emberileg elérhető boldogulásától elválassza.

Minden, új szervezet egy új hadserege az emberiség boldogságának és minden új tag egy új katonája ennek a hadseregnek. De talán egyik hadsereg se oly jelentős, mint a vasuti munkások szervezete, amely az új világkorszaknak életerét: a forgalmat szolgálja munkájával. Ez a szervezet, ha egyszer igazán teljes és tökéletes lesz, oly hatalom

lesz a társadalom testében, mint az emberi testben a szív, amelynek izomereje teszi lehetővé a vérkeringést. Az egész munkásosztály, tehát az egész emberiség boldogságára fog válni ennek a szervezetnek a hatalma, mindenekelőtt pedig azokéra, akik e szervezet tagjai: a vasuti munkásokéra.

Végtelen öröm látni, hogy a vasuti munkások értelmét mily hatalmas erővel ragadta meg a szervezkedés e fontosságának a tudata és mily sietve engednek az értelem hívó szavának. Ujongó lelkesedéssel látja minden gondolkozó ember e nagyszerű fejlődést, amely megnyugtató bizalommal tölti el az emberiség minden igaz barátjának szívét.

Dr. Kadosa Marcel.

Győz az igazság Piskin is!

Az igazságot kínai falakkal és fegyházi szabályokkal sem lehet győzelmes utján feltartoztatni. Ezt tapasztalták Muszkaországban és tapasztalták Piskin is.

Nagy elégtétellel írjuk ezt le és örömről jöleső érzésébe a bosznak árnyéka sem vegyül, amidőn bevezetésül mindjárt leírjuk, hogy a vasuti munkások joga és szabadsága végre Piskin is győzött és legyőzte egy némely szolgálati főlebbvaló részéről tapasztalt — hogy is mondjuk enyhén és tiszteletteljesen? — félreértést és turbuzgalmat.

Lapunk olvasói tudják, hogy Piskin az utóbbi időben mi történt. Három munkástársunkat, *Kalotzkay Istvánt, Boros Lajost és Matiz Józsefet* elboesátotta *Mesko* műhelyfőnök ur, mert a három bebizonyította, hogy hive a munkások összetartásának és szervezkedésének.

A központi szervező-bizottság foglalkozott az ügygel és távirati uton a fővárosba hívta három rendszabályozott munkástársunkat, akikkel együtt a szervező-bizottság küldöttsége megjelent *Novelly Imre* főfelügyelő urnál, hogy eldödjön a Piskin történetek. *Novelly* főfelügyelő ur azzal a korrektséggel, amelyet már volt alkalmunk elismeréssel kiemelni kijelentette, hogy a sérelmet orvosolni fogja.

— *Az mégsem járja* — ugymond *Novelly* ur, — *hogy egyes műhelyfőnökök az igaz-*

A „Magyar Vasutas“ tárcája.

A REMÉNYHEZ.

Légy vigasztalója
Szenvedő szíveknek,
Melyek a szerelem
Tüzeiben elégték.
Nyomorgó millióknak
Enyhítsd fájdalmát,
Kik a szenvedések
Utait tapossák.

Durva szalmazsákon
Fetregő betegek
Tehozzad fordulva,
Mégkönnyebbüljenek.
Élve eltemettek,
Börtönben sinylődők,
Általad nyerjenek
Szilárd lelki erőt.

Elnyomott emberekhez
Bocsásd meg a múltat,
Kik vágyakoznak, remélnek
Boldogabb napokat.
S ha már mindenüvé
Eljutott sugarad,
Az én lelkemnek is
Te hozz nyugodalmat. Fürst Dezső.

A siker.

— Szegény barátom, hát nem lesz már neked teljes sikered sohasem?

Marthe Dufours e pár szót mély gunynyal és megvetéssel dobta oda. Octave szó nélkül hajtotta le fejét és összemorzsolta azt a papírlapot, amely előtte teleírva feküdt. Talán már huszadszor történt, hogy a felesége ilyen megjegyzést tett és az volt a dolog-

ban a legrosszabb, hogy ő minderre semmit sem válaszolhatott, mert alapjában igazat adott is neki. Ugy van, képtelenség érezte magát olyan mű alkotására, mely őt a többiek fölé emelte volna. Meg kellett elégednie azzal a gyötrelmes munkával, hogy «soros» maradjon és megrendelésre írjon cikkeket a lapoknak.

Hajdan, kezdetben, amikor első könyve, egy regény, melyet szerényen a saját kötségre adott ki, megjelent, telve volt a legmerészebb álmokkal, a legvérmesebb reményekkel. Környezete hitt is költői hivatásában. De hát e környezet anyja és testvérei voltak, akik végtelen szeretettel olvasták minden sor irását.

Csak neje, Marthe nyitotta föl a szemét hideg, gunyos tekintetével, megvetéssel teljes szavaival. Neki-nekiült a munkának, hogy valami mély érzésű vagy elmés párbeszédű regényt írjon. De csupa haraggal százszor is eltépte a kéziratot, megvallva önmaga előtt, hogy a mit irt, máris képtelenség és egyébbre sem méltó, minthogy tűzhalált szenvedjen.

Ezért végtelenül fájt neki Marthe megjegyzése, amelyre válaszolni nem tudott, különösen ha ráemlékezett vőlegénykedésének boldog, de ah! olyan rövid idejére, kettős sétáikra a kertek alatt, mámorító, almavirágos fasorok között, a csókokra, esküdjözésekre! Ugy rémlett előtte, mintha szószegővé vált volna, minthogy házasságuk három éve alatt nem bírta beváltani azt, amit ígért.

Marthe neki áldozta fel sugárzó szépségét, ifjúságát s ezért adója volt azzal, hogy álmait valóra váltsa és talán még azzal is, hogy vagyont szerezzen számára.

Dufoursné számára azonban az idő csak csalódást hozott. Azok a tervek, amelyekkel vőlegénye biztatta, megannyi teljesíthetlen álmommá lett s neki meg kellett elégednie a mindennapi élet prózájával. — Gyermekeim, — mondá neki Octave — vigasztalást fogunk találni szerelmünkben.

A szegény fiú ráemlékezett az esküvője előtti szép időkre, házassága mézesheteire, amikor felesége vidám és boldog volt, mint egy kis dalos madár. Mit törődött ő a tömeg tetszészajával és a muló dicsőséggel, ha megmarad számára a Marthe szerelme. De erre válaszul olyan mosolyt kapott, amitől szinte megdermedt.

— Tudod, Octave, a szerelemből egyedül megélni nem lehet. Ez jó lehet a regényekben, azokban, amelyeket te írsz, vagy helyesebben írni — akarsz!

Octave szívének mélyében mintha megpatlant volna valami. Be el nem árulta.

— Múlatni akarsz, Marthe — felelt nyugodtan. — Jól van, legyen úgy.

E pillanattól fogva vége volt együttélésük bensőségének, csevegésüknek a kályha mellett és annak a sok apró semmisségnek, amely a szerelmesek életét olyan boldoggá teszi. Marthe kedvéért a férj elfogadott mindenféle meghívást, elvitte a színházba, estélyekre és más, a közélet mutogató alkalmatosságaira.

SZEMLE.

BELFÖLD.

Mért akart Czigány munkásvezér lenni?

Arról a Czigány Sándorról van szó, aki a az északi főműhelyben dolgozik és egyik lehangosabb harcosa volt annak a sarkantyus és vitézkötéses mozgalomnak, amely a múlt év őszén föl akarta robbantani külső befolyás következtében a vasuti munkások becsületes és független szervezetét, meg akarta bolygatni az összetartást közöttünk és pártot akart magának szervezni, hogy vezére legyen a vasuti munkásoknak.

Mindenáron vezér akart lenni Czigány Sándor. Hogy miért? — az most tűnik ki egy panaszos levélből, amelyet hozzánk beküldöttek. Ebből a levélből kitetszik, hogy Czigány Sándor vámot szed azoktól a szegény, elővigyázatlan munkásoktól, akik elég könnyelműek rája bizni magukat. Ez a tág lelkiismeretű ember rábeszéli ugyanis a szorult helyzetben levő munkástársait, hogy kölcsönt eszközöl ki nekik egy soroksári-utcai hitelszövetkezetben és azután mind-egyiket megszarolja 8—10 korona erejéig. Így február harmadikán tíz munkástól egyenként tíz-tíz koronát préselt ki, február 22-én nyolcat koppasztott meg egyenként 8—8 koronával, február 24-én pedig újabb 9 áldozattól szedett be fejenként 10—10 koronát, úgy hogy tudtukkal február hónapban összesen 254 koronát szipolyozott ki munkástársai szorultságából.

A legcifrább a dologban, hogy Czigány betegállományban van, tehát nemcsak saját munkástársait zsarolja meg, hanem a betegsegítő pénztárt is becsapja.

Ezért akart hát Czigány munkásvezér lenni!

Az a nyolc napi szabadság! Majdnem minden nap azt bizonyítja, hogy ha a kereskedelmi miniszteriumban és az igazgatóság-nál megvan is a jóakarát bizonyos kérdések méltányos és igazságos megoldására, ez a törekvésük kudarcot vall az alantas közegek rosszakaratán vagy korlátoltságán. És mennél hézagosabb a miniszteri vagy igazgatósági rendelkezés, annál tágabb tere van az önkénykedő kisistenek basáskodásának.

Főként a nyolc napi szabadság kérdésében

tűnik ez ki. A kereskedelmi miniszter ur mult évi rendeletében ezeket rendelte el:

Az emlékirat kéri, hogy a munkások illetményeiknek élvezete mellett évenként 8 napot, 15 évi szolgálat után 2 hetet és 20 évi szolgálat után 3 hetet tevő szabadságot kapjanak. Megjegyezve, hogy e kérelem teljesítése kerek összegben 1.000.000 K-ra rugó többköltséget okozna, ki kell jelentenem, hogy egyelőre nem vagyok még abban a helyzetben, miszerint e kérelem teljesítése fölött érdemlegesen döntsek; jöllehet méltányosnak ismerem el, hogy a hosszabb időn át alkalmazott és egész éven át szorgalmasan dolgozó munkás évenként bizonyos szabadságot élvezhessen.

Azonban ez irányban is meg akarván tenni a munkások érdekében a lehető, felhívom címet, hogy a m. kir. államvasutak részére kiadott illetményszabályzat 35. §-ának utolsó bekezdésében foglalt azon határozományt, melyhez képest 8 napi terjedő szabadságot különös méltánylást érdemlő esetekben a napibérek élvezetében való maghagyás mellett adhat, a szorgalmas, különösen régebben alkalmazott munkásokkal szemben a lehető legmesszebbmenő módon alkalmazza.

Ezt a miniszteri rendeletet, mint ismeretes, az igazgatóság külön rendeletben a következőképen magyarázta:

1. A műhelyekben és fűtőházaknál dolgozó, illetőleg a műszaki kocsihivataloknak alárendelt kézművesek és egyéb munkások, valamint állomási, raktári, szertári és pályafentartási munkások részére szabadságot, úgy a napibér beszüntetése, valamint az annak élvezetében való esetleges meghagyásuk mellett az illető szolgálati főnökség engedélyezhet.

2. Munkásoknak napibérük meghagyása mellett csak akkor lehet szabadságot adni, ha megfelelő szorgalom kifejtése mellett legalább öt év óta megszakítás nélkül szolgálnak. Az a munkás, aki a kért szabadságot megelőző tizenkét hónapban büntetve volt, hanyag munka vagy rossz magaviselet miatt, a napibér meghagyásának kedvezményében semmi körülmények között nem részesülhet.

3. A napibér élvezete mellett évenként összesen csak nyolc napi szabadságot lehet a kézműves és munkás részére engedélyezni.

Ezekből kitűnik, hogy a kereskedelmi miniszter ur «legmesszebbmenő módon» kívánja alkalmazni a nyolc napi és fizetett szabadságot. Az igazgatóság pedig világosan és érthetően elrendelte, hogy milyen esetekben adandó meg ez a szabadság; «Aki öt év óta megszakítás nélkül dolgozik és az utolsó évben büntetve nem volt, annak jussa van a 8 napi szabadságra.»

Ezzel a világos, félre nem érthető rendelkezéssel szemben azt látjuk, hogy a különböző szolgálati helyeken a legfurább ürügyeket és furfangos kibuvókat keresik, csak-hogy meg ne kelljen adniok a gyűlölt munkásoknak, amire jussuk van.

Tudunk olyan munkahelyet, ahol rendszeresen büntették — ugyszólván a tüsszentésért! — az összes munkásokat, hogy így elveszítsék a szabadságolásra való jogot. Igaz, hogy csak egy koronával büntetik, de valamennyit, úgy hogy egy se kaphat szabadságot.

Máshol pedig a talpnyalók és denúnciások jutalmazására használják föl a kereskedelmi miniszternek bizonyára legjobb indulatu rendelkezését és így fegyvert kovácsolnak belőle a becsületes és tisztességes munkások ellen.

Van azután nagyon sok szolgálati hely, ahol az osztály vezetők és főnökök a saját guszthusuk szerint magyarazzák a miniszter rendeletét. Így például az ország egyik legnagyobb műhelyében az osztályvezetők úgy interpretálják a rendeletet, hogy csak a betegek és üdülők kapnak nyolc napi szabadságot és csak a legszegényebbek a napibér megtérítését. A többi, akármilyen régtóta dolgozik, büntetlenül, szorgalmasan, nem kapja meg ezt a kedvezményt.

Mindenesetre rut és káros visszaélést jelent ez a gyakorlat és azt hisszük, elegendő ezekre a visszaélésekre egyszerűen rámutatnunk, hogy az igazgatóság gondoskodjék, rendeleteinek igazságos és becsületes végrehajtásáról.

A Máv. munkáspolitikája.

Még 1898-ban történt, hogy a Máv. hivatalos lapjában egy rendelet jelent meg az összes szolgálati főnökségekhez arról, hogy azon beteg alkalmazottakat, akik megbetegszenek s husz hét letelte után szolgálatára nem jelentkeznek, a létszámból töröljék. Talán mondanunk sem kell, hogy ez a rendelkezés kizárólag a Máv. munkásainál jön alkalmazásba, mert hiszen a kinevezettek, ha munkaképességüket a szolgálatban elvesztették, illetményük meghagyása mellett egy évig lehetnek betegállományban és ha 8 évi tényleges szolgálatuk van, nyugdíjazák őket.

Hogy ezt a rendeletet a főnök urak nagyon is szigoruan veszik, azt az utóbbi időben gyakran történt elbocsátások eléggé bizonyítják. Azon munkástársainkat ugyanis, akik betegség miatt maradnak ki a munká-

eladásán ő fényes toaletteben jelenhetik meg, nagyon szórakoztatta. Megcsókolta férjét mindkét arcán.

— Boldog vagy, Marthe? Látod, dolgoztam, sokat dolgoztam...

— Igen, férjecském, boldog vagyok!

Octave szomoruan mosolygott: Ki tudja... talán még nem késő?

A nagy nap minél inkább közeledett, annál ragyogóbb színben tünt fel Marthe szemében.

Az ujságok nagy zajt csaptak a fiatal szerző fellépéséről. Azt írták, hogy a darab nagyon jó.

— S miről szól a darab, titkolózó férfin? — kérdezte Dufours.

— Majd meglátod... vidám dolgokról... a miken a nők nevetni szoktak.

Pedig nem vigjáték volt az a darab, amit a Gymnase-ben játszottak, hanem dráma, tele olyan érzelmekkel, melyek az emberi szív legkínosabb fájdalmát tükrözték. A blazirt közönséget elragadta. Óriási tapsokat kapott. Már az első felvonás után óriási volt a siker. S azután felvonásonként még növekedett.

Mesterművet adtak a szinpadon melynek igen sok előadást jövendöltek; s a fiatal szerzőnek okvetlenül divatossá kellett válnia.

Marthe pompás toaletteben ült egy prosz-cénium-páholyban több jóismerős körében, akik között volt a gróf is, természetesen. Már az első jelenetek meglepték és kezdett figyelni. Ismerte azt a történetet, amely előtte

a szinpadon föltárult. Ugy látszott, mintha mennyasszonykodásának és hajadon boldogságának idejét tükrözte volna hűen vissza. Apró, finom keztyüs kezével zajosan tapsolt, boldognak és büszkének érezte magát, hogy azt a sok szép mondást hallotta a saját boldog életének történetéről. Tekintetével kereste a férjét, aki a közönség előtt mutatkozni nem akart és a tetszészaj elől elhúzódott.

A második felvonásban a cselekmény gyorsan haladt előre. Heves vita támad a házasfelek között; olyan vita, amely Martheot házassága első viharaira emlékeztette. Most már kétségtelennek tartotta, hogy Octave a saját élettörténetét mondotta el ebben a drámában. Hisz ez nagyon pikánsnak ígérkezett. És mi lesz belőle? Marthe olyan idegenül, annyira közömbösen élt mellette, hogy a darab végső kifejlődését nem is sejtette.

A harmadik felvonás pompás volt. A férj szenvedései mesteri kézzel lemezt elemelve, kegyetlenül tüntette föl a lemondást, a szerelem gyötrelmeit és küzdelmeit. Az asszony szerepe a maga könnyűvérűségében, gunyos gondatlanságában mély lélektani tudással volt megindokolva. Marthe megindult szível leste a darab fejlődését. Minden szó, amit a színészek kiejtettek, egy-egy tördőfés volt számára. Lehetséges-e, hogy Octave annyit szenvedett és pedig épp ő miatta, sőt általa? Mert abban többé nem kételkedett, hogy ez a darab kezdettől fogva végig az ő történetük volt. Pedig a férjét ő soha panaszkodni nem hallotta!

Minő sulyos volt a büntetés! Mily keserves kép tárult most előtte abból a tükörből, amit a szinpadon látott! Ez volt tehát az ő élete, az, amit a színésznő játszott a szinpadon, hihetetlenül kinezva férjét! És a nagylelkű, komoly férfin, csöndes megadás-sal teljes mosolyával, az volt Octave! És ez alatt a közönség elragadtatva harsogta férje nevé!

— Bravo! Bravissimo! — mond a gróf, aki teljes tájékozatlansággal ült Marthe háta mögött. — Kedves barátom, az ön férje nagyon tehetséges fiu, majd faragunk belőle valamit!

Marthe nem felelt semmit. Nagyon sápadt volt, és igyekezett mély megindultságát eltitkolni.

— Fogadja el karomat szép asszony, — tette hozzá a gróf mély meghajlással.

Mártha mereven nézett rá és így szólt:

— Nem uram, ma nem, mert nagyon büszke vagyok arra, hogy a férjem karján mehetek el a színházból.

Octave az üdvözlők során átörtetve vezette haza feleségét.

De amikor hazaértek, ahol a nyi boldogságot és keserőséget éltek át, amikor Octave betette az ajtót, Marthe leborult előtte és mélységes zokogással szólt hozzá:

— Megértettelek Octave, bocsáss meg nekem!
A. D.

ból s husz hét letelte előtt újból nem jelentkeznek, minden teketória nélkül egyszerűen törlik az állományból, ami természetesen azt jelenti, hogy az illető alkalmazása megszűnt.

Már most jó volna ennek az eljárásnak és okának mélyére tekinteni. Ma már ugyanis mindenki tudja, hogy a megbetegedett munkásokat munkaképtelenségük alatt nem a vasut vállalat, hanem annak betegsegélyző-pénztára látja el 20 hét, balesetből eredő betegségeknel pedig egy év tartamára. Ebből tehát a vasutnak, mint vállalatnak semmi kára, mert hiszen a betegsegélyző-pénztár a tagok által fizetett járulékokból áll fenn és teljesíti a reá rótt kötelezettséget, úgy ahogy. A vasut vállalat hozzájárulása itt számításba nem jöhet, mert azt törvényesen teljesítenie kell, még akkor is, ha egyetlen alkalmazottja sem venné igénybe a pénztár segélyét. A betegsegélyző-pénztár tagjainak csaknem fele kinevezett altisztekből és szolgálókból áll, akik a betegségek alatt fizetésüket élvezik, tehát a betegpénztárt e részben nem veszik igénybe. Táppénzsegélyvel tehát ezek a megbetegedett munkások terhelik meg a pénztárt. Ha a vasutnak, mint vállalatnak az alkalmazottai betegségekkel eredő túlterheléstől kellene félni, ez semmi esetre sem eredhet a munkások részéről, mert hiszen a megbetegedés percétől a munkás ellátásának gondját a vállalat áthárítja a betegsegélyző-pénztárra s további kockázata vele egyáltalán nincs.

A kinevezetteknek egy évig szolgáltatja a vállalat munkaképtelen betegség esetén a fizetést. Az egy év letelte után következik a nyugdíj. A nyugdíj pedig szintén nem tekinthető üzemműködésnek, mert az ar. a szolgáló alap az alkalmazottak rendszeres hozzájárulásából, birságpénzekből stb. gyűlik egybe, a vasutüzem nyereség és veszteség számláját egyáltalán nem érinti.

A munkásoknak is van ugyan nyugbérpénztárunk, de ezidőszent csak akkor kap évi járadékot, ha balesetből kifolyólag lett munkaképtelen.

Mind Ezeket így szemügyre véve, igazán nem tudná az ember hamarjában el sem gondolni, hogy miért is oly óvatos a Máv. azon munkásaival szemben, akik a munkában baleset, vagy más súlyos megbetegedés folytán munkaképtességüket hosszabb vagy rövidebb időre elvesztették. És itt van a dolog bökkenője. Az egész eljárás semmi más, mint mezitelen kizsákmányoló politika, amely előtt a munkás csak addig bír értékel, amíg munkarejéből hasznot sajtolhat ki. Mihelyt a kilátás erre megszűnik, megszűnt a vállalat érdeklődése a munkás iránt s igyekeznek tőle megszabadulni.

Világosan ez a szándék és törekvés tünik ki a rendeletből s annak végrehajtásából. A Máv. ugyanis így spekulál, hogy ha a munkás akár baleset, akár más súlyosabb természetű betegség megszűnte után is, legalább egy időre, teljes mértékben nem nyeri vissza egészségét, a vállalat előtt tehát munkarejének értéke csökkent. Minthogy pedig a munka piacán a munkáskezekben több a kínálat, mint a kereslet, a vállalat munkáerővel bőven elláthatja magát. Újabb munkások alkalmazásával pedig számszerűleg is nyer, mert a kezdő munkásnak kevesebb munkabért fizet, mint a betegségből visszatérő régibb munkásának.

Ebből a szempontból indul ki a rendelet s ebből ered annak oly féltő gonddal történő végrehajtása is. A főnök urak hamar átérzik a vasut üzemvezetőségének intencióját s igyekeznek is annak minden erejükkel érvényt szerezni.

Más kérdés marad azután az, vajjon ez az eljárás becsületes, emberséges-e, meg-e felel korunk humanitárius követelményeinek. Más kérdés az, hogy a magyar államvasut ez az előkelő, nagy intézmény emberségebb legyen-e, mint akármelyik kis csizmadia mester, aki inasában, legényében szintén csak a kizsákmányolható rabszolgát látja

s mihelyt hasznát nem veheti, ajtó elé teszi a tarisznyáját — persze üresen.

De hát az ilyen kérdésekkel a Máv. óriási aparátussal rendelkező intézősége nem ér reá bajlódni. Humanitásra, emberséges példaadásra más magánkézen levő üzemekkel szemben, nem vállalkozik, mert eleve is attól tart, hogy az üzleti nyereség egy fél-százalékkal csökken. Ez pedig nagy réme minden kizsákmányolásra alapított vállalkozásnak.

Idején való volna, ha a munkástársak ily kérdésekben is megmozdulnának s helyzetük javítását a szervezkedés erejével kivívni törekednének. Mert kevés van köztünk olyan, akinek munkaképessége csökkenésétől avagy elvesztésétől ne kellene tartania.

Munkástársak! közeledik a betegsegélyző-pénztár közgyűlése, ahol több, kevesebb szabadsággal mégis csak elhangoztathatjuk jogos követeléseinket.

A pályőrök emlékirata.

— Pályőr testvéreinkhez! —

Pályőr testvéreinknek a céltudatos vasutas-mozgalomhoz való csatlakozása megtéremt a gyümölcsöt.

Kéréseket, óhajtatásokat beteljesült. Az a sok panasz, a végtelen hosszú szolgálati idő és a megélhetésre kevés illetményünk s egyéb más kéréseink emlékiratba összefoglalva előtettek van.

A mi panaszt eddig szegény pályőrtestvéreink alig-alig mertek hangoztatni, ami elnyomatás és kizsákmányolás létezik, azt mind napvilágra hoztuk.

Midőn egyik oldalon ezt feltárjuk, a másik oldalon reá mutatunk, miként kell segíteni a pályőrök gazdasági helyzetén, amely semmiképpen sem méltó egy állami intézményhez. A Máv. kinevezett össz alkalmazottai többé-kevésbé kaptak fizetésrendezést, csak az őrszemélyzet maradt kivétel, mert a mi történt, csak porhintés volt a törvényhozásnak velünk úgy sem sokat törődő tagjai előtt.

Azonban emlékirataink fontosabb kérelmét megkapnunk csak úgy lehet, ha igyekezni fogunk az összes pályőröket a közönyösségből, a tétlenségből felrázni és csatlakozásra bírni a céltudatos és független vasutas-mozgalomhoz. Csak akkor fog jogos kéréseink egészében teljesülni, ha teljes lesz az összetartás a pályőrök között és ha minden egyes pályőr a céltudatos vasuti mozgalom által megmutatott egy ut, egy cél felé halad.

Hogy ez ténnyé valósuljon, minden összefüggően, minden találkozásnál folytatni kell pályőrtestvéreinknek a felvilágosító munkájukat. Folytatni kell ezután is a felvilágosítás nagy és nehéz munkáját.

Mikor e nagy és nehéz feladat folytatására kérjük az immár öntudatos pályőrtestvéreinket, reá kell mutatnunk, hogy még pár hónappal ezelőtt az őrszemélyzet még csak panaszkodni sem mert. Se látó, se halló tömeg volt, mely azt hitte, hogy nincs út és szabadság a mai végnélküli nyomorúságból.

Az összvasutasok tulajdonát képező lapunk a «Magyar Vasutas» felvilágosította, helyet engedett bajainknak, elmondatta velünk panaszainkat és reá mutatott mindazon sérelmekre, amelyek pályőr testvéreink ezreinek lelkét nyomják.

És e felvilágosító munkának van a mai eredménye. A pályőr testvéreink emlékirata elkészülve, most már megvitatás végett előtettek áll. Jöjjetek össze órházaitokban, vitassátok meg és értesítetek bennünket, mi a rossz benne és mi hiányzik belőle. Az emlékirat szövege még nem végleges, annak végérvényességét a pályőr testvéreink maguk fogják megállapítani.

Pályőr testvéreink! Az emlékirat elkészí-

tése és szövege mutatja meg, hogy az őrszemélyzet mozgalma céltudatosan áll és rendíthetetlenül halad a kitűzött cél felé. Ezen haladásból merítetek bizalmat és kitartást a jövőre is.

Támogassátok szervezetünket, terjesztétek lapjainkat, hogy folytonosan veletek és rólatok foglalkozva előkészítsük az emberi élet követelményeihez szükséges életviszonyokat.

Ha támogattok, akkor az ige testté válik. Minden tőletek függ. *Veletek sokat, nélkülöletek semmit sem tudunk kiküzdeni.*

Ezt vessétek jól emléketekbe!

*

A Budapest környékén szolgáló pályőrök egy bizottsága megszövegezte a Máv. pályőr-személyzetének kívánságait tartalmazó *emlékiratot*. Mielőtt az emlékirat az illetékes helyekre, az igazgatósághoz és a kereskedelmi miniszterhez jutna, természetesen még a *pályőrök országos értekezlete*, amely husvétkor tartatik meg, fog dönteni fölötté.

Hogy azonban addig is áttanulmányozhassák pályőr testvéreink az emlékiratot, lapunknak ebben és a következő számában ismertetjük azt a részét, amely a kívánságokat tartalmazza.

Kérjük lapunk olvasóit, hogy *különösen ezt a két számot a pályőrök között terjeszték*, hogy így az összes érdekeltek tudomást szerezhessenek az emlékirat tartalmáról.

Az emlékirat így hangzik:

Kívánságainkat következőkben van szerencsénk felsorolni:

Az 1904. évi államvasutak alkalmazottairól szóló fizetésrendezési törvény azon rendelkezése, amely az államvasutak szolgáló személyzetét kétféle minősítés szerint osztotta be, amely különbséget tesz a szolgáló személyzet különböző szolgálati ágai között, törvényhozásilag intézkedni kegyeskedjék, hogy ez hatályon kívül helyeztessék és a pályőr személyzet a többi szolgáló személyzettel egy szolgálati minősítésbe soroztassék be.

Indokolás.

E kérésünket bátorkodunk avval indokolni, hogy a fizetésrendezés előtt érvényben levő illetmény szabályzat sem helyezett bennünket külön szolgálati minősítésbe és most midőn a megélhetési viszonyok folytonosan nehezebbek lesznek és az előbbeni szolgálati kötelezettségeinkkel szemben, a forgalom emelkedésével a mi szolgálati kötelességeink is folytonosan emelkednek, tehát semmiképpen nem méltányosság az, hogy az államvasutak többi szolgáló személyzetével szemben mi külön szolgálati minősítésbe soroztassunk be.

Kívánság.

Illetményeink szabályozására vonatkozó kérésünk a következő:

Ha Nagyméltóságod illetve a törvényhozás akarata a fizetésrendezés általunk fenntebb említett rendelkezését hatályon kívül helyezni kegyeskedne, az őrszemélyzet is a fizetésrendezés által a többi szolgáló személyzet részére megállapított illetményszabályzat élvezetében jusson.

A napibéres (elő idszeresített) pályőrök rapidiját 2 K é. fillérbe kérjük megállapítani.

Indokolás.

Ezen kérelmünk indokolásául röviden csak azt hozhatjuk fel, hogy a fizetésrendezés által csak a kezdőfizetés tekintetében jöttünk egy igen csekély és jelentéktelen fizetésemelési előnybe, de a fizetésünk maximuma az előbbeni illetményszabályzatban is megállapított maximuma megmaradt.

Minden vasuti alkalmazottnak így nekünk is életcélunk, hogy nehéz és fáradtságos szolgálatunk után, ha nyugdíjban részesülünk, oly nyugdíjat élvezhessünk, amely elegendő nyugodalmas és gondnélküli megélhetésre.

De még ez nem elég, ha véletlenül valami eltörik, akkor egy rókáról két bőrt huznak, meg is büntetik és még ráadásul le is vonják a kárt.

Ha ilyenek az állapotok az Acsevnál, akkor ne csodálkozzon az igazgatóság, hogy munkásai elégedetlenek.

Acsev munkásai! Ha van bennetek önértzet, ha van bennetek emberi méltóság, felismeritek helyzeteteket és az öntudatos vasuti munkások szervezetéhez csatlakoztok, saját magatok érdekében.

Vásárhelyi Béla acsev vezérigazgató, főispán, főrendiházi tag stb. méltóságokkal fölrüházott ur nem sokat törődik veletek, törődjetelek magatok velem. Csak a szervezkedéssel van megoldás, ezáltal érhetitek el az emberi megélhetés feltételeit.

Károlyváros. (Gyűlési tudósítás.) Vasárnap délután 3 órakor nyilvános vasutasgyűlést tartottunk, amelyiken részt vett 60 vasuti munkás. A gyűlésre nagyon készüldtek, de a főnök urak — nem állíthatjuk — készakarva-e vagy más, talán Turcsányi-féle érdekből a munkások nagyobb részét munkába rendelték délutánra, holott nem volt semmiféle sürgősen elvégezni való munka. Ugylátszik, hogy a főnök urak nem ismerik a kereskedelmi miniszter rendeletét, hogy: csakis nagyon sürgős munkákat szabad végeztetni. Hogy itt milyen sürgős volt a munka, az kitűnik abból, hogy a pályamunkásokat kirendelték planirozni, amit másnap is el lehetett volna végezni. A raktári munkások nagyobb része is el volt foglalva azzal, hogy egy vagon bort, amit délelőtt kiraktak, délután ismét kocsiba kellett rakni, mivel a raktárnok ur 3 koronát kapott a borkereskedőtől, no meg azért is, hogy a munkások ne vehessenek részt a gyűlésen, hogy azután továbbra is barommódra lehessen őket kizsákmányolni. Reméljük azonban, hogy az urak törekvése nem fog sikerülni, mert eddigelé mintegy száztizen irták alá a szövetségbe belépő nyilatkozatot.

A horvát lapnak van eddigelé 40 előfizetője, a Magyar Vasutasnak 10, ami most meg fog elsején szaporodni, mert a gyűlésen jelenlevők kijelentették, hogy csak azt ismerik el szervezett munkásnak, aki a mi szaklapunkra előfizet. Sok és jogos panaszkodunk van károlyvárosi munkástársainknak, amelyeket más alkalommal fogunk felsorolni.

Délután 3 órakor Vukasinovics munkástársunk megnyitotta a gyűlést, akit egyhangulag elnöknek választottak meg. A napirendet: A vasuti munkások helyzete és a Vasuti munkások országos szövetségének Turkovics munkástársunk a zágrábi kerületi sz.-bizottság kiküldötte 2 és fél órai beszédben, először horvátul és azután magyarul általános tetszés mellett adta elő. A gyűlésen résztvevők nagy figyelemmel hallgatták a szónok fejtegetését, aki a vasuti mozgalmat, annak fejlődését és szükségességét vázolván, áttért a munkások követelésére, a miniszter válaszára, a mi még nem kielégítő és hogy a többi követeléscéért minden munkásnak kell nemzetiségi és korkülömbőség nélkül szervezkedni, azért szükséges a szövetségbe való tömörülés. Áttér ezután az alapszabály magyarázatára, mely után fölhívta a jelenlevőket, hogy addig is, míg szövetségünk meg nem alakul, mind egytől-egyig előfizetői legyenek a «Magyar Vasutas»-nak és «Hrvatski Zeljeznica»-nak, amit a jelenlevők nagy lelkesedéssel fogadtak. Ezután megválasztották a szervező-bizottságot: Trul József elnök, Vukasinovics pénztárnok, Eigener Alajos, Rataics János és Kertész János bizottsági tagok. Ezzel a gyűlés a szövetség életetése mellett véget ért.

Nagyvárad. (A munka jutalma.) Ha Magyarországon a végtelen nyomor és szenvedés az abszolutizmus bejöttével kezdődött, akkor Nagyváradon ugyanez a vasuti állomási munkások között Butyka állomásfőnöknek Nagyváradra jövetelével kezdődött.

Ez az ur, ki azelőtt a császár mundérját viselte azon hiszembem van, hogy alárendelt személyzete csak anyag, kivel kénye-kedve szert bánt. Ellenvéleményt nem tűr, kérelmet meg nem hallgat, mert hisz ez megsértése volna az ő katonai neveléshez szokott lelkületének.

Azonban van még is egy jó oldala ennek a katonatisztból állomásfőnök urnak degradált uriembernek. Ez a jó oldala az, hogy ő az állítólagosan vasutasok érdekét támogató zsirondista uriszövetség alelnöke és már hamarabb, mint maga a szövetség kezdi meg a vasutasok anyagi helyzetét támogatni.

Hogy milyen ez a támogatás, erről értesítenek nagyváradi munkástársaink. Itéljenek munkástársaink az egész országban arról, hogy a zsirondista szövetség élén milyen nyugodt lelkismeretű emberek állnak.

Kovács Lajos munkástársunk negyven év óta áll a Máv. szolgálatában, mely idő éppenséggel elég arra, hogy egy munkás a munkában kidőljön és megérdemelt szolgálatát után nem csak anyagi, de felebbvalói elismerésben is részesüljön. Ezt az elismerést aképpen adta az állomásfőnök ur, hogy öreg munkástársunknak fizetését 1 korona 80 fillérről 1 korona 20 fillérré szállította le. Munkástársunk, ki az állomáson — a szolgálatban megrokkant erővel — az állomás és környékét tartja tisztán, megkapta negyven évi szolgálatának kiérdemelt jutalmát.

Ezek után, ha az állomásfőnök ur a katonatiszti érdemeihez nem kapja meg valamely kínai érdemjel térdszallagját, akkor ez rut hálátlanság. Mert ilyen cselekmények nem Európában, nem az ugynevezett kultúra közepe, hanem Kínában történnek. Nagyon jól tenné a zsirondista lelkű főnök ur, ha odamenne, hát ha ott jobban méltányolják érdemeit.

Mitrovica. (Szervezkedés.) Mitrovicán is vasárnap, február hó 18-án volt vasuti gyűlés, amelyen részt vett mintegy 40 munkás. A zágrábi szervező-bizottság részéről ki voltak küldve Loncsarics Károly és Adam József munkástársak. Délután 3 órakor Pognár N. munkástársunk, mint egybehívó megnyitotta a gyűlést és átadta a szót Loncsarics munkástársnak, aki másfélórás beszédben magyarázta a vasuti munkások mozgalmát, az elért vívmányokat és a szövetség alapszabályait. Utánna Adam J. munkástársunk beszélt horvátul és rámutatott arra a házára, amelyet a Turcsányi vigécei megindítottak, egyszersmind felszólította a jelenlevőket, hogy lépjenek be a szövetségbe, és hogy előfizetői legyenek a vasuti munkások érdekeit védő vasuti lapoknak. A vidékről is sok pályamunkás volt jelen, akik kijelentették, hogy a Turcsányi-szövetség nem képes a vasuti munkások érdekeit megóvni és ezért ők a többi társaiknak meg fogják mondani, hogy csatlakozzanak a mi független szövetségünkhöz. Bizalmiférfiak lettek: Takács Imre (munkavezető) és Pognár N. A hangulat kitűnő volt, számíthatunk arra, hogy a mitrovicai munkástársaink egytől-egyig bátor és áldozatrakész harcosai lesznek a munkásszövetségnek és hogy előfizetői is lesznek a «Magyar Vasutas»-nak és «Hrvatski Zeljeznica»-nak.

Zágráb. (A Szövetség szervezése.) Pénteken, e hó 16-án Zágrábban, a Draskovec-féle sörházban egy jól látogatott értekezlet tartottak munkástársaink, amelyen ki lettek osztva a taggyűjtő-ívek. Egybehívó Vanicsek Győző, elnök lett Mihelics György. Elsőnek Vanicsek magyarázta a szövetség alapszabályainak egyes pontjait és felhívta a jelenlevőket, hogy lépjenek be a szövetségbe. Utána Turkovics rámutatott arra a nagy szerencsétlenségre, amely a III. osztályban történt és amelynek egy fiatal munkásélet esett áldozatul. Ezután felhívta a jelenlevőket, hogy amidőn látják, hogy a mai társadalmi rendszerben nincsen törvény, amely kellőképp megvédené a munkás éle-

tét, törekedjenek erős szervezkedéssel kiküzdeni jogaikat, hogy ne lehessen a munkást csak úgy minden felelősség nélkül, mint a marhát a vágóhidra vinni. Magyarázza ezután a szövetség alapszabályait horvátul és összehasonlítja az alamiznaszövetséggel, amely csak arra jó, hogy a munkások fejőstehenek legyenek benne; végül felhívja még egyszer a jelenlevőket, hogy mint szervezett munkások jelenjenek meg mind, egytől-egyig elhunyt társuk temetésén. Fölszólalt még Velicsán munkástársunk, aki elbucsuzott a Máv. munkásoktól, mivel nem bírta kitarítani azt a jó rendszert, amely a munkást időnek előtt elpusztítja. Buzdítja a munkásokat, hogy haladjanak tovább azon az uton, amelyen megindultak, ő — ugymond — ezután is küzdeni fog a munkások elnyomói ellen. Pijovecz munkástársunk sajnálatát fejezi ki az összes munkások nevében, hogy ily derék harcost el kell veszíteniök, de reméli, hogy helyébe tiz új fog állani, aki az igazságért küzdeni fog. Az elnök ezután az értekezletet berekeszti és felhívja a jelenlevőket, hogy fáradhatatlanul táborozzanak hiveket a szövetségnek.

Vinkovce. (Vasuti munkásgyűlés.) Szorgalmas és céltudatos zágrábi munkástársaink szakadatlanul folytatják dicséretreméltó munkájukat a horvátországi vasutasok fölvilágosítása és szervezése körül. Vasárnap, február hó 18-án Vinkovce-ban is megindult a szervezkedés munkája. Délután 2 órakor 70 vasuti munkás jelenlétében megtartottuk az első vasuti gyűlést, amelyre a zágrábi szervező-bizottság részéről eljöttek Vanicsek Győző és Vukasinovics János (Károlyváros), mint küldöttek, továbbá bródi munkástársaink két kiküldöttje. Vanicsek munkástársunk két órai beszédben fejtegette a szervezkedés célját és hasznát magyarul, Vukasinovics pedig horvátul. Bizalmiférfiak lettek: Vizovisek Mihály, Pozsárkov Nándor és Stojcsics Szvetozár. A jelenlevők nagy figyelemmel és lelkesedéssel hallgatták a szónokok fejtegetéseit és értesülvén a borzalmas szerencsétlenségről, amely Zágrábban történt, táviratilag fejezték ki mély sajnálatukat a gyászoló családnak. Nagy lelkesedéssel megindult a szervezkedés munkája, eddig vagy 60 munkás iratkozott be a szövetségbe és valamennyien kijelentették, hogy addig, míg az megalakul, előfizetői lesznek a «Magyar Vasutas»-nak és testvérlapjának, a «Hrvatski Zeljeznica»-nak. Az állomásfőnök, akinél a küldöttek tisztelegtek, úgy szintén a fűtőház vezetője is nagyon szívesen fogadták őket. Reméljük, hogy derék vinkovcei munkástársaink kiveszik a méltó részüket a vasuti munkások nehéz, de dicső küzdelméből. Meg is ígérték, hogy a közel levő állomási és pályamunkások közt tovább fogják terjeszteni és lehetőleg anyagilag és erkölcsileg támogatni a vasuti összmunkásság nagy, szent ügyét.

Szervezeti ügyek.

Figyelem, németajku vasutasok!

A magyarországi vasuti munkások szervezkedése, hála az összes fölvilágosodott munkástársak bátor és céltudatos kötelességteljesítésének, minden téren örvedetesen halad előre.

Mértéke a szervezethez haladásának sajátjának fejlődése. És ebben a tekintetben is fényes eredményekről számolhatunk be. A Magyar Vasutas megszakitás nélkül halad előre a fejlődés és terjedés útján, amit bizonyít az, hogy egy év óta megháromszorozódott megjelenésének a példányszáma. Zágrábi derék testvéreink által kiadott lapunk is, a Hrvatski Zeljeznica egyre hódít ma-

gának új meg új területet és nehéz feladatát becsülettel teljesíti.

A központi szervező bizottság, különösen *temesvári* munkástársaink kivánságára, elhatározta, hogy német nyelven is kiadja lapunkat

Fachblatt der Eisenbahner cím alatt.

Német szaklapunk első száma

március 16-án, pénteken

jelen meg és azontul minden hét péntekjén fog megjelenni.

A **Fachblatt der Eisenbahner** előfizetési ára ugyanaz, mint a *Magyar Vasutasé*: egy óra 80 fillér, egy negyedévre 2 K 40 fillér, egyes szám ára 20 fillér. Szerkesztősége és kiadóhivatala is VII. Csömöri-ut 28., szám alatt lesz.

A **Fachblatt der Eisenbahner** hasonló szellemben íródik és ugyanazt a nagy célt szolgálja, mint a *Magyar Vasutas*.

Kérjük munkástársainkat az egész országban, hogy haladéktalanul indítsák meg az agitációt német testvérlapunk érdekében. A **Fachblatt der Eisenbahner** csak akkor tartható fenn, ha *legalább ezer előfizetője* lesz, eddigéle azonban még nem jelentkezett annyi.

Kötelességévé tesszük testvéreinknek a következőket:

1. Akik eddig a Magyar Vasutast járaták, de ezentul németnyelvű testvérlapunkat akarják járatni, pontos címük megjelölésével azonnal jelentsék be a kiadóhivatalnak.

2. A németajku vasutasok között erélyesen toborozzanak előfizetőket a **Fachblatt der Eisenbahner** részére, különösen *Temesvár, Brassó, Pozsony* és a többi németajku vidékeken.

3. Németajku testvéreink addig, amíg a német lapunk megerősödik, önkéntes adakozásokkal tegyék lehetővé a lap zavartalan megjelenését. A szervezet kész minden áldozatra, hogy terjessze a fölvilágosodás és összetartás eszméjét a németajku vasutasok között is, de szükséges, hogy első sorban maguk a németajku testvéreink áldozzanak a saját lapjuk javára.

Megjegyezzük még, hogy német lapunk is éppen úgy az összesség tulajdonát képezi, mint magyar és horvát lapunk, továbbá hogy mihelyt megalakult a *Vasuti Munkások Országos Szövetsége*, azok a tagok, akik német lapot akarnak, ingyen megkapják a **Fachblatt der Eisenbahner**-t.

Nagy lépést teszünk meg német lapunk kiadásával, tegye meg mindenki kötelességét és az újabb munkából újabb győzelem és újabb dicsőség fakad az összeség javára.

Testvéri üdvözléssel

a központi szervező-bizottság.

Achtung, deutsch sprechende Eisenbahner!

Die Organisation der Eisenbahner Ungarns ist im Begriffe um einen mächtigen Schritt vorwärts zu schreiten. Jüngster Zeit haben sich, besonders in *Temesvar* und Umgebung, aber auch in *Pozsony* und *Brasso* eine sehr beträchtliche Zahl von deutsch sprechenden Eisenbahnangestellten unserer Organisation angeschlossen, auf deren Wunsch das Organisations-Komitee beschlossen hat, ein *eigenes Fachorgan in deutscher Sprache*, unter dem Titel:

Fachblatt der Eisenbahner

herauszugeben.

Das **Fachblatt der Eisenbahner** erscheint *wöchentlich an jeden Freitag*. Der Abonnementspreis desselben ist für einen Monat 80 H., für ein Vierteljahr 240 K. Einzelne Nummern kosten 20 H. Redaktion und Administration: Budapest, VII., Csömöri-ut 28 szám.

Das «*Fachblatt der Eisenbahner*» wird offen und ehrlich für die Interessen des gesammten Eisenbahnerpersonals eintreten und jede seiner Zeilen wird dem Werke der Aufklärung und der strammen, klassenbewusten Organisierung der ungarländischen Eisenbahner gewidmet werden.

Mit dem «*Fachblatt der Eisenbahner*» wird unsere Organisation nunmehr über drei Fachblätter, den «*Magyar Vasutas*» (ungarisch), den «*Horvatski Zeljesnicar*» (kroatisch) und den deutschen Fachblatt verfügen.

Es ergeht an allen Kollegen die dringende Aufforderung, energisch und fleissig für das **Fachblatt der Eisenbahner** zu agitieren, damit dasselbe eine mächtige Waffe werde in dem Befreiungskampfe der ungarländischen Eisenbahner aus dem Joche der Ausbeutung und Unterdrückung.

Kollegen! Wirbt unablässig und allerorts Abonnenten und Leser für das «*Fachblatt der Eisenbahner*!»

Mit kollegialen Grusse
das Zentralkomitee.

VEGYES.

Értesítés.

A felelős szerkesztővel értekezni lehet a szerkesztőség helyiségében minden hétfőn és csütörtökön este 6 és 8 óra között.

Figyelem, Zágráb'ak!

A *Magyar Vasutas* zágrábi titkársága a *Hrvatski Zeljesnicar* szerkesztőségében van. Hivatalos óra minden este 6—8-ig, vssárnap és ünnepnapon 9—1-ig, mely idő alatt fölvilágosítást lehet nyerni a vasutas-mozgalmat illető minden ügyben. A titkárságban a szervezet vasutasoknak nagyszámu magyar, horvát, német és olasz lap áll rendelkezésére.

INNEN-ONNAN.

Vonatkisiklás. Szombaton este a ruttkai gyorsvonat, amelynek 9 óra 10 perckor kellett volna Budapestre beérkezni, Kőbánya és Budapest között, a jözséfvárosi pályaudvar közelében kisiklott. A vonat nyolcvan kilométer sebességgel haladt s a mozdonyvezető állítása szerint, a nagyobb katasztrófától csak az a körülmény mentette meg az utasokat, hogy a kisiklás nyílt pályán történt. A mozdonyvezetőnek sikerült még idejekorán ellengőzt adni s így csak a mozdony kerekai siklottak ki. Az utasoknak, kik ötnegyedórai késés után a miskolci vonattal érkeztek be a pályaudvarra, az ijedtségen kívül semmi bajuk sem történt.

Nagy vasuti szerencsétlenségek. Clevelandból írják: Helena mellett Montanában hétfőn éjjel súlyos vasuti szerencsétlenség történt. Egy elszabadult tehervonat az ugyanazon sínpáron veszteglő személyvonatba szaladt be, s azt összerombolta, mely meg is gyult aztán. Négy ember az összeütközésben és a tűzben pusztult el. Azt hiszik, hogy még két ember égett el a vasuti tüznél. Brown Eduard vasuti fékező is súlyosan megsebesült. Az utasok közül a négy halotton kívül a többiek csak könnyebben sérültek meg. Az összeütközés úgy történt, hogy a személyvonat Austin állomást pontosan hagyta el és Helena felé indult. A vasutnak itt nagy esése van. A személyvonat után néhány perccel egy megrakodott tehervonat következett. Austinban a tehervonat megállt s a mozdonyt kikapcsolták, hogy vizet vegyen föl. A tehervonat lejtőn állván, egyszerre csak megindult lefelé. A személyvonat még nem ért Helenához. A személyvonat vezetője hallotta a gyanus közeledést, s gyorsította lassan haladó vonatát, de már későn volt. A lejtőn óriási sebességgel jövő tehervonat néhány pillanat alatt elérte s a személyvonat két hátsó kocsiját teljesen összezúzta. Ezek a kocsik azután le is estek a vágányról, ötszáz lábmal tovább a tehervonat is az árokba zuhant és tüzet fogott. Négy óra hosszáig

égett a tehervonat s a deszkarakomány, melyet a tehervonat szállított. Helenából jött néhány ember, de nem tudták eloltani a tüzet. Jessup nevűt a vonat roncsai a földhöz ékelték és segítségért könyörgött, de a tűz miatt nem tudtak rajta segíteni és Jessup néhány perc múlva irtózatossá kinok között elégett. Egy másik ember az izzó szénre esett, s ott égett el. Kiletét nem tudják. — Oregonban Bridal Veilhez közel az Oregon Railroad and Navigation Company vasutvonalán két személyvonat ütközött össze. A csikagói express beleszaladt a Spokane-Portland vonatba, mely a megsérült mozdonyral tetetetlenül állt a vágányon. Az egyik vasuti alkalmazott a csikagói vonat elé ment és zászlóval jelezte, hogy veszély van, de a csikagói express-vonatot nem lehetett kellő időre megállítani s beleütközött az álló személyvonatba. Két ismeretlen nevű ember meghalt, hárman közöttük a gépész súlyosan megsebesültek. — Transville mellett Nebraskában a Missouri Pacific vonat beleütközött egy tehervonatba, Anderson M. A. vasuti alkalmazott életét veszítette az összeütközésben.

Szerkesztői üzenetek.

Szombaton, március hó 10-én este 10 óráig, vasárnap, március hó 11-én reggel 7 óráig kezdve lesz nyitva a szerkesztőség. A vidéki küldöttek első útja a szerkesztőségbe legyen, ahol megtudják az országos értekezlet pontos helyét és óráját és a többi tudnivalókat.

Ha az országos értekezlet dolgában valami kétely merül föl bárhol, *sürgős* levélben kell a szerkesztőséghez kérdést intézni, amely hasonlóképpen *sürgős* levélben adja meg a kívánt fölvilágosítást.

Legyen minden egyes munkástársunk apostola az országos értekezletnek, hogy a kitűzött nagy célokat sikerrel érhesük el.

T. Zágráb. Köszönjük a beküldött tudósításokat, amelyek zágrábi testvéreink buzgó derék munkájáról tesznek fényes tanúságot. Kérjük önöket, rögtön, minden haladék nélkül értesítsék külön levélben azokat, akiknek horvát lapunk jár, csak hogy az országos értekezleten képviseltessek magukat, lehetőleg olyan munkástársal, aki magyarul is ért.

Debreceni szertár. Állandó munkásnak az tekintetik, aki 3 év óta van a máv. szolgálatában, tekintet nélkül arra, hogy tagja-e vagy nem a nyugbér-pénztárnak. Tessék a nagybecskereki szervező-bizottsághoz fordulni.

Katona Lajos k. p. u. kocsiműhely. Eszébe juttatjuk, hogy munkástársainak nyilatkozata még megvan és ha nem fogja be a száját, tudni fogjuk kötelességünket.

Szolnok. Mi lesz a közölni valóval? Elalszunk.

Zágráb. A jövő számban közöljük.

Hatvan. Lapunk mai számában megtalálják a feleletet.

Kiadóhivatali üzenet.

Major Sándor Szemper. Előfizetése február 15-én lejárt. Üdv.

Vigh Imre Newyork. Előfizetése 1907 március 1-én jár le. Valóban örvendünk, hogy távol hazájától, idegen népek között is érdeklődik ügyünk iránt és annak diadalát anyagi és erkölcsi támogatásával előmozdítja, habár önnel nincs mit remélnie szép hazájától, ahol csak nyomor és szenvedésben volt része. Üdv.

A lapalpra felülírt Vigh Imre Newyork 2 kor. 70 fillért.

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet.

Bíraucz Döme könyvnyomdája Budapesten, VII., Amazon-u. 9—8

C S E R E.

Mely kerékesztergályos volna hajlandó a pécsi műhelybe cserélni. Ajánlatok Hegedűs István kerékesztergályos Pécs, máv. műhely intézendők.

Mely kocsilakatos hajlandó az Északi főműhelyből Hatvanba cserélni. Cim a szerkesztőségben.